

FÖLDRAJZ

9. Évfolyam

1.. Kozmikus környezetünk

A Naprendszer felépítése és annak földi következményei. A Nap. A Föld mozgásai és azok következményei. A helyi és a zónaidő számításával kapcsolatos gyakorlati feladatok megoldása. Az űrkutatás eredményeinek gyakorlati vonatkozásai.

2. Térképi ismeretek

A földrajzi környezet ábrázolásának lehetőségei, módjai. A különböző tartalmú és fajtájú térképeken közölt információk leolvasása, az egyszerű összefüggések feltárása és alkalmazása. Helymeghatározás a térképen, távolságmérés- és számítás. Az űrtérképezés gyakorlati jelentősége. Földrajzi és környezeti elemek azonosítása űrfelvételeken.

3.. A geoszférák földrajza

A kőzetburok Tájékozódás a földtörténeti időegységekben, főbb eseményekben. Égites-tünk gömbhéjas szerkezete. A kőzetlemezek és mozgásuk következményei. A Föld nagy-szerkezeti egységei. A belső és külső erők felszínformáló szerepe, a felszínformák. A leg-gyakoribb ásványok és kőzetek felismerése, gazdasági hasznosíthatóságuk. A levegőbu-rok A légkör szerkezete, anyagi felépítése. A légkörben lezajló folyamatok és törvénysze-rűségeik, az éghajlati elemek közötti kölcsönhatások. Az időjárás elemek szerepe a fel-színformálódásban. Az időjárás elemekkel kapcsolatos számítási feladatok megoldása. Az időjárás-jelentések értelmezése, a változások okainak magyarázata. A légkör szen-nyeződésének okai és a szennyezettség következményei. A vízburok A vízburok tagoló-dása és a víz körforgása. Az óceánok és a tengerek földrajzi jellemzői, gazdasági jelentő-ségük. A felszíni és felszín alatti víztípusok, hasznosíthatóságuk lehetőségei. A vízgazdál-kodás főbb tevékenységei. A vízellátás és a vízszennyezés helyi, ill. az egész bolygóra ki-ható problémái, megoldási lehetőségek. A víz és a jég felszínformáló tevékenysége. A ta-laj A talaj természeti és gazdasági jelentősége, a talajpusztulás és következményei.

4.. Földrajzi övezetesség

A szoláris és a valós éghajlati övezetek. A földrajzi övezetek, övek, területek/vidék elhe-lyezkedése, hasonló és eltérő vonásai, a gazdálkodás jellemzői, a környezeti problémák. A függőleges és a vízszintes övezetesség kapcsolata.

10. Évfolyam

1. Népesség és település földrajz

A Föld népességnövekedésének időbeli alakulása, okai, környezeti következményei. A népesség szerkezete. A népesség térbeli eloszlását meghatározó legfontosabb tényezők,

a területi megoszlás különbségei. Az urbanizáció és a népességmozgások vonásai és következményei. Az egyes településtípusok jellemzői, kialakulásuk okai.

2. A VILÁG VÁLTOZÓ TÁRSADALMI--GAZDASÁGI KÉPE

A világgazdaság A világgazdaság ágazati felépítése. A gazdasági fejlettség mérésére alkalmas legfontosabb mutatók. A fejlettség területi különbségei. A piacgazdaság működésének elve. A globalizáció. A jelentősebb nemzetközi gazdasági és pénzügyi tevékenységek és szervezetek. A transznacionális vállalatok működése. A nemzetközi munkamegosztás és a világkereskedelem főbb irányai, résztvevői. Az integráció legfontosabb lépései az Európai Unió példáján. A gazdasági ágazatok A legfontosabb gazdasági ágazatok telepítő tényezői, azok változása. A gazdasági szerkezetváltás folyamata. A mezőgazdasági termelés területi típusai. Az energiagazdaság és az ipar jelentősége, átalakulási tendenciái. Az infrastruktúra szerepe és kapcsolata az életminőséggel.

3. A VILÁGGAZDASÁGBAN KÜLÖNBÖZŐ SZEREPET BETÖLTŐ RÉGIÓK, ORSZÁGCSOPORTOK ÉS ORSZÁGOK

Földünk országainak csoportosítása társadalmi-gazdasági jellemzőik szerint. A világgazdasági központok és a peremterületek, eltérő és változó szerepük a világgazdaságban. A különböző egyedi szerepköröket betöltő országcsoportok és országok földrajzi jellemzői.

4. Magyarország földrajza

Magyarország földrajzi helyzete. Hazánk természeti adottságai és erőforrásai, a medencejelleg érvényesülése. Népességföldrajzi folyamatok és azok következményei. A népesség nemzetiségi összetételének változásai és következményei a Kárpát-medencében. Magyarország gazdaságának jellemző vonásai. A gazdaság fő ágai, ágazatai, területi és szerkezeti áttrendeződése, annak okai és társadalmi-gazdasági következményei. Nemzetközi gazdasági kapcsolataink. Hazánk idegenforgalma. A hazai tájak és régiók eltérő természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági képének bemutatása. Hazánk környezeti állapota, legfőbb természeti, kulturális és környezeti értékei, gazdasági eredményei. A lakóhely és a régió természeti, társadalmi-gazdasági jellemzői.